

AMIT KATA-RÓL TUDNI ÉRDEMES

A Parlament elfogadta és 2012. október 15-én kihirdetésre került a kisadózó vállalkozások tételes adójáról (KATA) szóló törvény.

Gyakran felmerül a kérdés, hogy ki választhatja az új törvény szerinti adózást, illetve ha a munkaviszonytól való elhatárolás feltételeinek nem felel meg a vállalkozás, akkor választhatja-e a KATA-t?

A kérdés szerintünk nem az elsősorban, hogy ki választhatja ezt az új adózási módot, mert a lehetséges adóalanyok köre széles és minimális feltételeket kell teljesíteniük, sokkal inkább az, hogy kinek éri meg választani. A vállalkozások nagyon különbözőek lehetnek, olyan választ adni erre a kérdésre, amely mindenhol egyformán alkalmazható nagyon nehéz. Egy azonban biztos. Ha a társaság az adóalanyiság feltételeinek egyébként megfelel, akkor választhatja a KATA szerinti adózást, de ha nem tudja teljesíteni a 10. pontban található munkaviszonytól való elhatárolás kritériumai közül a minimálisan szükséges kettőt, akkor nem érdemes a választáson gondolkodnia, mert nagyon magas lesz a vállalkozás adóterhelése. Ennél még az EVA is kedvezőbb feltételeket teremthet.

1. Ki lehet a kisadózó vállalkozások tételes adójának alanya?

- a) az egyéni vállalkozó,
- b) az egyéni cég,
- c) a kizárólag magánszemély taggal rendelkező betéti társaság,
- d) a kizárólag magánszemély taggal rendelkező közkereseti társaság,

akkor, ha az állami adóhatóságnak az erre a célra rendszeresített nyomtatványon elektronikusan (ügyfélkapun keresztül) bejelenti. Aki 2013. január 1-től alkalmazni kívánja december 20-ig bejelentését meg kell tennie azzal, hogy január 15-ig minden jogkövetkezmény nélkül bejelentését visszavonhatja.

2. Az adóalanyiság keletkezése és megszűnése

A kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adóalanyiság a választás bejelentését követő hónap első napjával jön létre.

A tevékenységét év közben kezdő vállalkozás bejelentését az állami adóhatósághoz való bejelentkezéssel egyidejűleg teljesítheti. Ebben az esetben az adóalanyiság a vállalkozás nyilvántartásba vételének napjával - de legkorábban 2013. január 1-jén - jön létre.

Nem választhatja az adóalanyiságot az a vállalkozás, amelynek adószámát az adóhatóság a bejelentést megelőző két éven belül törölte, vagy ezen időszakban a vállalkozás adószáma jogerősen fel volt függesztve.

Nem választhatja az adóalanyiságot az a vállalkozás, amely az Önálló vállalkozók tevékenységi jegyzéke, illetve a **TEÁOR** 2008 szerint

- a) 66.22 Biztosítási ügynöki, brókeri tevékenység
- b) 66.29 Biztosítás, nyugdíjalap egyéb kiegészítő tevékenysége
- c) 68.20 Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése

besorolású tevékenységéből az adóalanyiság választásának évében bevételt szerzett.

Az állami adóhatóság a kisadózó vállalkozások tételes adója hatálya alá tartozó adózóként történő nyilvántartásba vételről értesítő levélben tájékoztatja a kisadózó vállalkozást. A tájékoztatás tartalmazza különösen

- a) a kisadózó vállalkozás nevét, elnevezését, székhelyének címét és adószámát;
- b) a kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adóalanyiség kezdő dátumát;
- c) a bejelentett kisadózó nevét, címét és adóazonosító jelét;
- d) a főállású kisadózói jogállás esetén ennek tényét;
- e) a kisadózó vállalkozások tételes adójának fizetendő összegét, az általános szabályok szerint esedékességét és a bevételi számla számát;
- f) rövid ismertetőt a kisadózó vállalkozások tételes adójával kapcsolatos adókötelezettségről.

A kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adóalanyiség megszűnik

- a) a bejelentés hónapjának utolsó napjával, ha az adóalany bejelenti, hogy adókötelezettségeit a jövőben nem e törvény szabályai szerint teljesíti; (év közben bármikor)
- b) a vállalkozási forma megváltozása esetén a változás bekövetkezését megelőző nappal, ha a változás következtében a vállalkozás nem az 1. pontban felsorolt formában működik tovább;
- c) a kisadózó egyéni vállalkozói jogállásának megszűnése napjával;
- d) a kisadózó vállalkozásnak minősülő egyéni cég, betéti társaság vagy közkereseti társaság jogutód nélküli megszűnésének napjával;
- e) a gazdasági társaság bejelentett kisadózó tagjának halálát követő nappal, ha a kisadózó vállalkozás tevékenységében más bejelentett kisadózó nem működik közre, és 90 napon belül más kisadózó nem kerül bejelentésre;
- f) a gazdasági társaság bejelentett kisadózó tagjának a gazdasági társaságból való kilépését követő nappal, ha a kisadózó vállalkozás tevékenységében más bejelentett kisadózó nem működik közre, és ezen időpontig más kisadózó nem kerül bejelentésre;
- g) a tagsági jogviszony keletkezésének napjával, ha a betéti társaság vagy közkereseti társaság kisadózó vállalkozásnak nem magánszemély tagja lesz;
- h) a mulasztási bírságot megállapító határozat jogerőre emelkedésének napjával, ha az adóalanyiség időszakában elkövetett jogsértés miatt a kisadózó vállalkozás terhére az adó- vagy vámhatóság számla- vagy nyugtaadás elmulasztásáért, be nem jelentett alkalmazott foglalkoztatásáért vagy igazolatlan eredetű áru forgalmazásáért mulasztási bírságot, jövedéki bírságot állapít meg;
- i) az adószám alkalmazását felfüggesztő vagy törölő határozat jogerőre emelkedésének napjával, ha a kisadózó vállalkozás adószámának alkalmazását az adóhatóság az adóalanyiség ideje alatt jogerősen felfüggeszti vagy törli;
- j) a naptári negyedév utolsó napjával, ha a kisadózó vállalkozás állami adóhatóságnál nyilvántartott, végrehajtható adótartozása a naptári negyedév utolsó napján meghaladja a 100 ezer forintot;
- k) a végelszámolás, a felszámolás, a kényszertörlési eljárás kezdő időpontját megelőző nappal;
- l) a TEAOR 6622, 6629, 6820 szerinti tevékenységből származó bevétel megszerzése esetén a bevétel megszerzését megelőző nappal;
- m) az átalakulást megelőző nappal, ha az átalakulás következtében a vállalkozás nem felel meg az 1. pontban foglalt feltételeknek.

Az adóalanyiség megszűnéséről az adóhatóság határozattal értesíti az adózót.

Az adóalanyiség megszűnésétől számított 24 hónapban az adóalanyiség ismételen nem választható.

3. A bejelentett kisadózó

Az adóalanyiség választásának bejelentésével egyidejűleg a kisadózó vállalkozás bejelenti azon kisadózónak vagy kisadózóknak a nevét, címét és adóazonosító jelét, aki vagy akik bármilyen jogviszonyban - ide nem értve a munkaviszonyt - végzett tevékenység keretében (ideértve különösen a személyes közreműködést, a vezető tisztségviselői és a megbízási jogviszony alapján végzett tevékenységet) részt vesz vagy vesznek a kisadózó vállalkozás tevékenységében. Egyéni vállalkozó kisadózó vállalkozás esetén az adóalany az egyéni vállalkozót mint magánszemélyt jelenti be kisadózóként.

A vezető tisztségviselői feladatokat nem munkaviszony keretében ellátó, a kisadózó vállalkozással megbízási jogviszonyban álló és a személyes közreműködésre köteles tagokat a kisadózó vállalkozás köteles bejelenteni kisadózóként. A kisadózó vállalkozás tevékenységében a betéti társaság, közkereseti társaság kisadózóként be nem jelentett tagja kizárólag munkaviszony keretében működhet közre. E szabály megsértésével a kisadózó vállalkozás tevékenységében részt vevő tag közreműködését be nem jelentett alkalmazott foglalkoztatásának kell tekinteni.

A bejelentésben nyilatkozni kell arról, hogy a kisadózó főállású kisadózónak minősül-e.

Az adóalanyiság akkor jöhet létre, ha a kisadózó vállalkozások tételes adóját választó kisadózó vállalkozás legalább egy kisadózót bejelent.

A bejelentett adatok, tények megváltozását (ide nem értve a kisadózó címének változását) a kisadózó vállalkozás köteles az állami adóhatósághoz a változást követő 15 napon belül bejelenteni.

4. A kisadózó vállalkozások tételes adójának mértéke és megfizetése

A kisadózó vállalkozás a főállású kisadózó után havi 50 ezer forint tételes adót fizet.

A kisadózó vállalkozás a főállásúnak nem minősülő kisadózó után havi 25 ezer forint tételes adót fizet.

Amennyiben a kisadózó vállalkozás több kisadózót jelent be, a tételes adót minden személy után külön-külön kell megfizetni.

A bejelentett kisadózók után a bejelentés hatálya alatt megkezdett minden naptári hónapra a tételes adó egészét meg kell fizetni azzal, hogy amennyiben a kisadózó a tárgyhónap bármelyik napján főállású kisadózónak minősül, a fizetendő tételes adó mértéke 50 ezer forint.

A kisadózó vállalkozások tételes adóját a kisadózó vállalkozás a tárgyhónapot követő hónap 12. napjáig megfizeti az adóhatóság által megnevezett kincstári bankszámlára.

Azon kisadózó vállalkozás, mely a naptári év minden hónapjára köteles a tételes adót megfizetni, a kisadózó vállalkozás bevételeinek naptári évben elért összegéből a 6 millió forintot meghaladó rész után 40 százalékos mértékű adót fizet. Ha a kisadózó vállalkozás nem köteles a naptári év minden hónapjára a tételes adót megfizetni, a 40 százalékos mértékű adót a kisadózó vállalkozás bevételeinek a kisadózó vállalkozási jogállás fennállásának adófizetési kötelezettséggel érintett hónapjai és 500 ezer forint szorzatát meghaladó része után fizeti meg.

Amennyiben a kisadózó vállalkozás az általa kiállított számlán nem tünteti fel a „Kisadózó” szöveget, az adózás rendjéről szóló tv. szerinti mulasztási bírsággal sújtható.

Nem kell megfizetni a kisadózó után a tételes adót azon hónapokra vonatkozóan, amelyek egészében a kisadózó

a) táppénzben, baleseti táppénzben, terhességi-gyerekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül,

b) katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katona,

c) fogvatartott,

d) egyéni vállalkozói tevékenységét szüneteltette,

kivéve, ha a kisadózóként folytatott tevékenységébe tartozó munkát végez.

Nem kell megfizetni a kisadózó után a tételes adót azon hónapokra vonatkozóan sem, amelyben a fentiekben felsorolt állapot megszűnik akkor, ha ez az állapot legalább 30 napig fennállt. A 30 nap számítása szempontjából figyelmen kívül kell hagyni azt az időszakot, amelyre vonatkozóan a kisadózó után az adót nem kell megfizetni.

A kisadózó vállalkozás a tárgyhónapot követő hónap 12. napjáig köteles bejelenteni az állami adóhatósághoz azt, ha a tárgyhónapra vonatkozóan a kisadózó után nem keletkezik tételesadó-fizetési kötelezettsége.

5. A kisadózó vállalkozások tételes adójával teljesített közterhek

A kisadózó vállalkozások tételes adóját jogszerűen választó kisadózó vállalkozások és kisadózók mentesülnek az adóalanyiság időszakában az adóalany gazdasági tevékenységével, az általa a bejelentett kisadózónak az adóalanyiság időszakában nyújtott tevékenységére tekintettel teljesített kifizetésekkel, más juttatásokkal és a bejelentett kisadózónak az adóalanytól a tevékenységére, tagsági jogviszonyára tekintettel megszerzett jövedelmével összefüggő alábbi közterhekkel kapcsolatos kötelezettségek alól:

a) vállalkozói személyi jövedelemadó és vállalkozói osztalékalap utáni adó vagy átalányadó megállapítása, bevallása és megfizetése;

b) társasági adó megállapítása, bevallása és megfizetése;

c) a személyi jövedelemadó, járulékok és az egészségügyi hozzájárulás megállapítása, bevallása és megfizetése;

d) szociális hozzájárulási adó és egészségügyi hozzájárulás, valamint a szakképzési hozzájárulás megállapítása, bevallása és megfizetése.

A kisadózó vállalkozások tételes adójának megfizetésével a kisadózó vállalkozás nem mentesül a kisadózónak nem minősülő személyek foglalkoztatására tekintettel, illetve a kisadózónak nem minősülő személyek részére juttatott jövedelmek után teljesítendő adókötelezettségek alól.

6. A kisadózót megillető ellátások és a kisadózó jövedelme

A főállású kisadózó e jogállásának időtartama alatt biztosítottként minősül, a TB törvényben és a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvényben meghatározott valamennyi ellátásra jogosultságot szerezhet, ezen ellátások számításának alapja havi 81 300 forint. Az állami adóhatóság a kisadózó vállalkozás által teljesített bejelentések adattartalma alapján adatot szolgáltat az egészség- és nyugdíjbiztosítási szervek felé a főállású kisadózó biztosított jogállásának időtartamáról és az ellátások alapjáról.

A nem főállású kisadózó - e jogviszonya alapján - biztosítottként nem minősül, társadalombiztosítási ellátásra és álláskeresői ellátásra jogosultságot nem szerez.

Más jogszabályok alkalmazásában, különösen az adózás rendjéről szóló törvény szerinti jövedelemigazolás kiállításának szempontjából a kisadózó jövedelmének a kisadózó vállalkozás utolsó, a megszerzett bevételről tett nyilatkozatában feltüntetett bevételének 60 százaléka, több tag esetén annak fejenként egyenlő része, de legalább a minimálbér minősül.

7. Nyilatkozat a bevételről

A kisadózó vállalkozás az adóévet követő év február 25-ig az állami adóhatóság által rendszeresített, papír alapon vagy elektronikus úton benyújtott nyomtatványon nyilatkozatot tesz az adóévben adóalanyként megszerzett bevételéről.

Ha az adóalanyiság év közben szűnik meg, a nyilatkozatot a megszűnést követő 30 napon belül kell megtenni.

Ha a kisadózó vállalkozás az adóévben megszerzett bevétel után a 40% mértékű adó megfizetésére is köteles, az adóévet követő év február 25. napjáig, ha az adóalanyiság év közben szűnik meg, az adóalanyiság megszűnését követő 30 napon belül a százalékos mértékű adót bevallja és megfizeti.

Az adó alá történő bejelentés, illetve a változás bejelentés végrehajtható okiratnak minősül. Az állami adóhatóság a kisadózó vállalkozás kisadózó vállalkozások tételes adófizetési kötelezettségét - kivéve a 40 százalékos mértékű adót - ezen végrehajtható okiratok és az adóhatóság határozata alapján tartja nyilván.

A kisadózó vállalkozás a nyilatkozatban vagy bevallásban adatot szolgáltat bármely más adóalany (kivéve az egyéni vállalkozónak nem minősülő magánszemélyt) nevével és címével, az adóalanytól a naptári évben megszerzett bevétel összegéről, ha a kisadózó vállalkozás bevételéből az adóalanytól megszerzett számla szerinti része a naptári évben az 1 millió forintot meghaladja.

8. Nyilvántartási kötelezettség

Az adóalany a kisadózó vállalkozások tételes adójával összefüggő nyilvántartási kötelezettségeit az alábbiak szerint teljesíti:

A kisadózó vállalkozás a termékértékesítésről, szolgáltatásnyújtásról köteles az Áfa tv. szabályai szerinti nyugta vagy számla kiállítására, azzal, hogy a kiállított számlán feltünteti azt, hogy „Kisadózó”.

A kisadózó vállalkozás bevételi nyilvántartást vezet, amelyben időrendben, folyamatosan, ellenőrizhető módon nyilvántart és rögzít minden olyan adatot, amely adókötelezettsége teljesítéséhez és a teljesítés ellenőrzéséhez szükséges. A bevételi nyilvántartás legalább a következő adatokat tartalmazza:

- a) sorszám;
- b) a bizonylat sorszáma;
- c) a bevétel összege;
- d) a bevétel megszerzésének időpontja.

A nyilvántartásban adatot rögzíteni, módosítani és törölni csak bizonylat alapján lehet. A nyilvántartásban rögzített adatot módosítani vagy törölni csak úgy lehet, hogy az eredeti adat a módosítást, illetve a törlést követően is megállapítható legyen.

A bizonylatot, a nyilvántartást a kiállítás adóévet követő 5. naptári év végéig kell megőrizni. E kötelezettség a bizonylat rontott példányára is vonatkozik.

9. Adatszolgáltatási kötelezettség

Az adózás rendjéről szóló törvény szerinti adózó (kivéve az egyéni vállalkozónak nem minősülő magánszemélyt és a kisadózók tételes adójának alanyát) a tárgyévet követő év január hónapra vonatkozó adóbevallásában adatot szolgáltat az állami adóhatóság részére a kisadózó vállalkozás nevééről, címéről, adószámáról, a kisadózó vállalkozás részére a naptári évben juttatott összegről, továbbá termékértékesítés esetén erről a tényről, szolgáltatásnyújtás esetén a szolgáltatás, szolgáltatások TESZOR számáról, ha annak a költségnek, ráfordításnak, kiadásnak az együttes összege, amely a kisadózó vállalkozások tételes adójának hatálya alá tartozó vállalkozás részére juttatott ellenérték következtében felmerül, a naptári évben meghaladta az 1 millió forintot.

10. Munkaviszonytól való elhatárolás

A kisadózó vállalkozással kötött szerződést, ügyletet és más hasonló cselekményeket valódi tartalmuk szerint, a rendeltetésszerű joggyakorlás feltételére figyelemmel kell minősíteni. Ha a kisadózó vállalkozással kötött szerződés, ügylet tartalma szerint a kisadózó és harmadik személy közötti munkaviszonyt leplez, akkor az adózási és egyéb jogkövetkezményeket e törvénytől eltérően a munkaviszonyra irányadó rendelkezések szerint kell megállapítani.

Az adóhatóság ellenőrzési eljárás keretében - az ellenkező bizonyításáig - vélelmezi, hogy a kisadózó és a kisadózó vállalkozással összefüggésben az adatszolgáltatásra köteles adózó között munkaviszony jött létre.

A vélelmet akkor kell megdőltnek tekinteni, ha az alábbi körülmények közül egynél több megvalósul:

- a) a kisadózó a tevékenységet nem kizárólag személyesen végezte vagy végezhette;
- b) a kisadózó a naptári évi bevételének legalább 50 százalékát nem a 13. § szerinti adatszolgáltatásra köteles személytől szerezte;
- c) az adatszolgáltatásra köteles személy (megbízó) nem adhatott utasítást a tevékenység végzésének módjára vonatkozóan;
- d) a tevékenység végzésének helye a kisadózó birtokában áll;
- e) a tevékenység végzéséhez szükséges eszközöket és anyagokat nem az adatszolgáltatásra köteles személy (megbízó) bocsátotta a kisadózó rendelkezésére;
- f) a tevékenység végzésének rendjét a kisadózó határozza meg.

Az adatszolgáltatásra köteles személyt (megbízót) és az azzal kapcsolt vállalkozási viszonyban álló személyeket egy személynek kell tekinteni.